

آموزش نحوه ارزیابی / خود ارزیابی نسل پنجم استانداردهای اعتبار بخشی بیمارستان ها

استانداردهای اعتبار بخشی ملی بیمارستان های ایران / ویرایش پنجم / سال ۱۴۰۱

مراقبت و درمان

مدیریت دارویی

Dr. Alireza Safaee

Dr. Aliakbar Jangjoo

ب- ۶- ۱- ۱ داروی مصرفی روزانه و مورد نیاز بیماران در تمام ساعات شبانه روز تامین میشود.

هدف : تامین به موقع و در دسترس بودن داروی مورد نیاز بیماران بستری و اورژانس در تمام ساعات از طریق داروخانه

مکان : داروخانه و بخش های بستری و اورژانس

مخاطب : مسئول فنی داروخانه - سر پرستار

شواهد

- مستند : مشاهده پرونده بیمار و بررسی ساعت دارو دهی
- مصاحبه: با پرستار / سر پرستار بخش
- مشاهده: زمان دارو دهی به بیمار

ب- ۶- ۱- ۲ * داروهای حیاتی و ضروری در هریک از بخش ها متناسب با دامنه خدمات و فرمولاری، تامین و در تمام ساعات شبانه روز در دسترس فوری است.

هدف : تامین داروهای ضروری و حیاتی طبق فهرست مورد تایید کمیته درمان و دارو و تجهیزات برای هر بخش در تمام ساعات

مکان : داروخانه - تمام بخش های بیمارستان

مخاطب : مسئول فنی داروخانه- سر پرستار بخش

شواهد

- مستند : رویت فهرست داروهای ضروری و حیاتی هر بخش
- مصاحبه: داروساز مسئول- پرستار / سر پرستار
- مشاهده : وجود داروهای مربوطه در ترالی اورژانس و تریتمنت

ب- ۶- ۱- ۳ در شرایط کمبود دارو، ملزومات و تجهیزات مصرفی پزشکی، اولویت بندی و مدیریت مصرف، برنامه ریزی شده و بر اساس آن عمل می شود.

هدف: برنامه ریزی و تعیین اولویت مصرف جهت داروها و تجهیزات مختلف با توجه به میزان دسترسی

مکان: داروخانه - بخش ها / اتاق عمل

مخاطب: مسئول فنی داروخانه - پزشکان معالج - مسئول تجهیزات پزشکی

شواهد

- مستند: بررسی نقطه سفارش دارو و تجهیزات با توجه به میزان مصرف
- مصاحبه: مسئول فنی داروخانه - مهندسی پزشکی
- مشاهده: وجود متناسب دارو و تجهیزات در داروخانه/ بخش ها و اتاق عمل در حد مصرف ۳ ماهه

ب- ۶- ۱- ۴ معرفی داروهای جدید و آموزش لازم در خصوص این داروها، توسط بخش مراقبت های دارویی برای گروه های درمانی انجام می شود.

هدف: اطلاع پزشکان / پرستاران / کادر درمان از داروهای جدید و نحوه تجویز و مصرف منطقی، عوارض جانبی تداخلات احتمالی و تلفیق دارویی

مکان: کلیه مراکز درمانی بستری و سرپایی و تشخیصی

مخاطب: پزشکان، داروسازان، پرستاران، کادر درمان

شواهد

- مستند: وجود و در دسترس بودن راهنمای داروهای جدید / برگزاری کلاس های آموزشی تحت نظر مسئول فنی بخش مدیریت دارویی
- مصاحبه: پزشکان، داروسازان، کادر درمان

ب- ۶- ۲- ۱* شرایط انبارش/نگهداری دارو، ملزومات و تجهیزات مصرفی پزشکی، براساس الزامات کارخانه سازنده و بصورت حفاظت شده و ایمن انجام می شود.

هدف: نگهداری اصولی داروها و تجهیزات مصرفی طبق استانداردهای اعلامی از طرف کارخانه سازنده و معاونت غذا و دارو با رعایت تاریخ انقضاء

مکان: داروخانه - انبار دارویی / انبار تجهیزات و ملزومات - بخش

مخاطب: مسئول فنی داروخانه، مهندسی پزشکی / مسئول فنی تجهیزات

شواهد

- مستند: رویت فهرست و برچسب گذاری داروهای پر خطر، مشابه، یخچالی
ثبت درجه حرارت روزانه یخچال های دارویی
مستندات نگهداری و توزیع داروهای مخدر
- مصاحبه: با رئیس بخش مراقبت های دارویی یا داروساز مسئول
- مشاهده: مکان مجزا جهت داروهای پر خطر و سایکوتوکسیک
دما و رطوبت و تهویه مناسب
اتصال به برق اضطراری و سیستم هشداردهنده دمای یخچال
نحوه چینش داروها در قفسه مربوطه

ب- ۶- ۲- ۲* توزیع دارو، ملزومات و تجهیزات مصرفی پزشکی، بر اساس الزامات کارخانه سازنده و به صورت حفاظت شده و ایمن انجام میشود.

هدف: وجود برنامه مدون در توزیع دارو، ملزومات و تجهیزات مصرفی پزشکی با رعایت موازین ایمنی تحت نظارت مستقیم مسئول فنی / داروساز

مکان: داروخانه- انبار دارویی و تجهیزات

مخاطب: رئیس بخش / مسئول فنی مراقبت های دارویی / دارو ساز

شواهد

- مستند: کنترل درخواست بخش ها و رویت تائیدیه مسئول فنی / دارو ساز
- مصاحبه: رئیس بخش مراقبت های دارویی / داروساز
- مشاهده: نحوه توزیع از انبارها / داروخانه و تجهیزات پزشکی تا بخش ها

ب- ۶- ۲- ۳ فراخوان دارو و تجهیزات مصرفی پزشکی طبق ضوابط مربوط برنامه ریزی و انجام میشود.

هدف : جمع آوری دارو و تجهیزات مصرفی پزشکی با توجه به فراخوان معاونت غذا و دارو/ کارخانه دارویی / سازنده

مکان : داروخانه - انبار دارویی / تجهیزات - بخش ها

مخاطب : مسئول فنی داروخانه - مسئول تجهیزات پزشکی - سر پرستار بخش

شواهد

- مستند : سوابق مکاتبات سازمان های فوق / کمیته دارویی
- مصاحبه : مسئول فنی / رئیس بخش / داروساز - سر پرستار بخش
- مشاهده : عدم وجود داروهای فراخوان شده

ب- ۶- ۲- ۴ * داروهای " با هشدار بالا " به صورت ایمن نگهداری و توزیع میشوند.

هدف: عدم استفاده اشتباه داروهای با هشدار بالا که باعث مرگ یا آسیب شدید بیماران می شود

مکان: داروخانه - بخش ها - انبار دارویی

مخاطب: مسئول فنی داروخانه - سر پرستار

شواهد

- مستند: فهرست داروهای با هشدار بالا (نحوه تجویز و آماده سازی و نگهداری)
- مصاحبه: پرسنلی که این داروها در دسترس یا مورد استفاده آنهاست / داروساز / سر پرستار
- مشاهده: محل نگهداری جداگانه با سبدهای قرمز و برچسب های قرمز با فونت حداقل ۴۸ به زبان فارسی

ب- ۶- ۲- ۵ * آماده سازی داروهای پر خطر و سیتوتوکسیک با رعایت ضوابط مربوط و تحت شرایط ایمن آماده سازی می شوند.

هدف: آماده سازی داروهای پر خطر و سیتوتوکسیک با توجه به دستورالعمل جهت حفاظت پرسنل و بیماران

مکان: بخش / انبار دارویی / داروخانه

مخاطب: مسئول فنی داروخانه - سر پرستار / پرسنل

شواهد

- مستند: فهرست داروهای فوق الذکر همراه با هشدارهای لازم
- مصاحبه: داروساز - سر پرستار / پرستار
- مشاهده: وجود هود شیمیایی کلاس II در اتاق تمیز با شرایط استاندارد

ب- ۶ - ۲ - ۶ انهدام داروها و تجهیزات مصرفی پزشکی تاریخ مصرف گذشته با تدوین صورت جلسه برای هر مورد با حضور مسئول فنی داروخانه انجام می شود.

هدف: معدوم نمودن دارو و تجهیزات مصرفی تاریخ گذشته به نحوی که ایمنی پرسنل و محیط حفظ و پسماند مربوطه به صورت استاندارد بیخطر شود

مکان: داروخانه - بخش

مخاطب: مسئول فنی داروخانه - دفتر پرستاری / سر پرستار - مهندس تجهیزات پزشکی (در صورت نیاز)

شواهد

- مستند: وجود صورت جلسه انهدام تحت نظر و با حضور داروساز
- مصاحبه: مسئول فنی / رئیس بخش مراقبت های دارویی
- مشاهده: عدم وجود دارو و تجهیزات تاریخ گذشته در بخش و داروخانه/ انبار دارویی - محل جداگانه جهت نگهداری موارد ذکر شده

ب- ۶ - ۲ - ۷ انبار داروخانه فضای فیزیکی مستقل دارد و تحت کنترل است.

هدف : ایجاد محل نگهداری مناسب و استاندارد جهت انواع داروها و تجهیزات مصرفی پزشکی

مکان : انبار دارویی

مخاطب : مسئول فنی / رئیس بخش مراقبت دارویی

شواهد

- مستند : ثبت دما و رطوبت محیط و یخچال های انبار
 - مصاحبه : داروساز / پرسنل انبار دارویی
 - مشاهده : محیط مناسب با تهویه و گرمایش / سرمایش استاندارد
- وجود قفسه بندی مناسب و تجهیزات هشداردهنده مانند دتکتور دما / دود - دوربین - دما سنج و رطوبت سنج - رعایت سیم کشی استاندارد

ب- ۶- ۲- ۸ * آماده سازی داروهای پرخطر و سیتوتوکسیک با حضور و تحت نظارت مستقیم داروساز، برنامه ریزی و انجام می شود.

هدف: نظارت مستقیم داروساز جهت آماده سازی داروهای پرخطر و سیتوتوکسیک با توجه به دستورالعمل جهت حفاظت پرسنل و بیماران

مکان: بخش - داروخانه

مخاطب: مسئول فنی داروخانه - سرپرستار

شواهد

- مستند: وجود دستورالعمل
- مصاحبه: داروساز - سرپرستار / پرستار
- مشاهده: بازدید از اتاق تمیز مخصوص تهیه داروهای فوق

ب- ۶ - ۳ - ۱ مراحل خرید، انبارش ایمن دارو، ملزومات و تجهیزات مصرفی پزشکی، تحت نظارت مستقیم مسئول فنی بخش مراقبت های دارویی است.

هدف : تهیه و نگهداری متناسب و مناسب دارو و تجهیزات پزشکی در سرتاسر بیمارستان

مکان : داروخانه / انبار دارویی

مخاطب : مسئول فنی / رئیس بخش مراقبت های دارویی

شواهد

- مستند : درخواست و فاکتورهای خرید
 - میزان موجودی انبار دارویی
 - مصاحبه : مسئول فنی / داروساز
 - مشاهده : وجود دارو و تجهیزات مصرفی پزشکی متناسب با تعداد تخت و بیمار
- میزان دارو و تجهیزات مصرفی معدوم شده یا تاریخ گذشته یا تاریخ نزدیک کمک کننده می باشد .

ب- ۶- ۳- ۲ مسئول فنی بخش مراقبت های دارویی به اطلاعات بیماران دسترسی داشته و در مدیریت مراقبت های دارویی از این اطلاعات استفاده می نماید .

هدف : استفاده از اطلاعات بالینی و نتایج آزمایشات جهت تلفیق دارویی یا نحوه دارو دهی مناسب به بیماران

مکان : داروخانه

مخاطب : مسئول فنی داروخانه / داروساز

شواهد

- مستند : مواردی که داروساز با هماهنگی پزشک معالج تغییرات در نوع / دوز / مدت مصرف یا قطع دارو داده است.
- مصاحبه : داروساز
- مشاهده : رویت اطلاعات بیماران از طریق مانیتور داروخانه

ب- ۶ - ۳ - ۳ * نسخه پیچی و توزیع ایمن دارو، ملزومات و تجهیزات مصرفی پزشکی، تحت نظارت مستقیم مسئول فنی بخش مراقبت های دارویی است.

هدف: ارائه و مصرف مناسب و دقیق داروهای تجویز شده توسط پزشک معالج طبق دستورالعمل های دارویی

مکان: داروخانه / انبار دارویی - بخش ها

مخاطب: مسئول فنی داروخانه / پرسنل داروخانه

شواهد

- مستند: وجود دستورالعمل نگهداری داروها خصوصا پرخطر / یخچالی / گران قیمت
- مصاحبه: داروساز / پرسنل داروخانه
- مشاهده: حضور داروساز و نظارت مستمر بر فرآیند

ب- ۶- ۳- ۴ * عوارض / واکنش و خطاهای دارویی گزارش، تحلیل و اقدامات اصلاحی مؤثر تحت مدیریت مسئول فنی بخش مراقبت های دارویی به عمل می آید.

هدف : کمک به کاهش عوارض و مخاطرات دارویی جهت بیماران بستری و در صورت امکان عدم تکرار یا پیشگیری در بیماران بعدی

مکان : بخش - داروخانه

مخاطب : داروساز / پزشک معالج - سر پرستار / پرستار

شواهد

- مستند : تکمیل و ارسال فرم های زرد رنگ ADR یا سامانه گزارش دهی آنلاین
- مصاحبه : داروساز - سر پرستار / پرستار

ب- ۶ - ۳ - ۵ * مصرف ایمن دارو، ملزومات و تجهیزات مصرفی پزشکی، تحت نظارت مستقیم مسئول فنی بخش مراقبت های دارویی است.

هدف : تجویز و مصرف ایمن دارو و تجهیزات مصرفی پزشکی (یکبار مصرف) خصوصا داروهای با هشدار بالا و پرخطر

مکان : بخش ها

مخاطب : مسئول فنی داروخانه / داروساز - سر پرستار / پرستار

شواهد

- مصاحبه : داروساز - سر پرستار / پرستار
- مشاهده : حضور و نظارت داروساز در بخش ها

ب- ۶- ۴- ۱ فرمولاری دارویی بیمارستان در چارچوب فارماکوپه کشوری تدوین و پزشکان به آن دسترسی دارند.

هدف: آگاهی پزشکان معالج از داروهای موجود با اشکال مختلف و مصرف منطقی آنها در بیمارستان طبق مصوبه کمیته دارو و درمان

مکان: بخش‌ها (HIS بیمارستان)

مخاطب: پزشکان معالج- داروساز / مسئول فنی داروخانه

شواهد

- مستند: صورت جلسات همراه با بازنگری سالانه (کمیته دارو و درمان)
- مصاحبه: پزشکان معالج / داروساز
- مشاهده: رویت در سیستم HIS

ب- ۶ - ۴ - ۲ تجویز دارو توسط پزشکان در چارچوب فرمولاری بیمارستان است و هرگونه تجویز خارج از فرمولاری مدیریت می شود.

هدف: تامین و دسترسی آسان بیماران به داروهای تجویز شده و کنترل استفاده از داروهای خارج از فرمولاری طبق ضوابط

مکان: بخش ها - داروخانه

مخاطب: پزشک معالج - داروساز

شواهد

- مستند: مواردی که داروساز در این فرآیند مداخله نموده است یا صورت جلسه کمیته دارو و درمان
- مصاحبه: مسئول فنی داروخانه / داروساز / پزشک معالج / سر پرستار

ب- ۶ - ۵ - ۱ متخصص داروسازی بالینی در بخش های ویژه، داروهای تجویز شده را بازنگری و نظریه خود را در پرونده بیمار ثبت می نماید.

هدف : جلوگیری از مخاطرات دارویی جهت بیماران بستری در بخش های ویژه با رعایت تلفیق دارویی و شرایط بالینی و پاراکلینیکی بیمار

مکان : بخش / بخش های ویژه

مخاطب : داروساز بالینی / داروساز با گذراندن دوره های مربوطه - پزشک معالج - سر پرستار

شواهد

- مستند : موارد مداخله داروساز بالینی در پرونده بیمار و نظریه پزشک معالج
- مصاحبه : داروساز بالینی / داروساز واجد شرایط - سرپرستار
- مشاهده : حضور و نظارت داروساز بالینی در بخش های ویژه

ب- ۶- ۵- ۲ متخصص داروسازی بالینی حسب اندیکاسیون، در همه بخش ها، داروهای تجویز شده را بازنگری و نظریه خود را در پرونده بیمار ثبت می نماید.

هدف: جلوگیری از مخاطرات دارویی جهت بیماران بستری با رعایت تلفیق دارویی و شرایط بالینی و پاراکلینیکی بیمار

مکان: بخش ها

مخاطب: داروساز بالینی / داروساز با گذراندن دوره های مربوطه - پزشک معالج - سر پرستار

شواهد

- مستند: موارد مداخله داروساز بالینی در پرونده بیمار و نظریه پزشک معالج
- مصاحبه: داروساز بالینی / داروساز واجد شرایط - سر پرستار
- مشاهده: حضور و نظارت دارو ساز بالینی در بخش های ویژه

بابتشکر از توجه و همراهی شما

